

Оксана Кукалець

*Науковий керівник – канд. іст. наук Ковальчук Т. В.,
Національний університет “Острозька академія”*

“КАРПАТСЬКИЙ ЄВРОРЕГІОН” ЯК ФОРМА ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНИ З ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ

У статті охарактеризовано процес заснування, інституційну структуру Карпатського єврорегіону. Стисло проаналізовано законодавчу основу для функціонування єврорегіону і подано порівняння законодавства ЄС і України.

In the article the process of establishment, institutional structure of the Carpathian Euroregion are characterized. The legislative base for the functioning of the Euroregion is briefly analyzed and the comparison of EU and Ukraine legislation is presented.

В статье охарактеризовано процесс основания, институциональную структуру Карпатского еврорегиона. Кратко проанализирована законодательная основа для функционирования еврорегиона и представлены сравнения законодательства ЕС и Украины.

На сучасному етапі розвитку відносин України з ЄС питання функціонування єврорегіонів, як прояв транскордонного співробітництва, відіграє вагомую роль, а існування саме Карпатського єврорегіону є важливим елементом, який покликаний сприяти взаємодії між 5 сусідніми державами. Саме тому вивчення Карпатського єврорегіону як цілісної структури та його функціонування є актуальним питанням.

Міжнародну Асоціацію “Карпатський Єврорегіон” створено 14 лютого 1993 р. у м. Дебрецені (Угорщина) міністрами закордонних справ України, Польщі та Угорщини підписанням Декларації про співробітництво населення, яке проживає в Карпатському регіоні [4].

До складу Карпатського єврорегіону увійшли прикордонні адміністративні одиниці п’яти держав – Польщі (Підкарпатське воєводство); Словаччини (Кошицький та Прешовський краї); Угорщини

(області Боршод-Абауй-Земплейн, Гевеш, Яс-Надькун-Солнок, Саболч-Сатмар-Берег, Гайду-Бігар та міста з обласним статусом Дебрецен, Егер, Мішкольц, Ниредьгаза); України (Закарпатська, Івано-Франківська, Львівська, Чернівецька області); та Румунії (округи Бігор, Ботошані, Марамуреш, Сучава, Сату Маре, Зілаг і Харгіта). Площа єврорегіону становить 137,305 тис. кв. км. [5].

Організаційна структура Асоціації “Карпатський єврорегіон” включає Раду, Президію Ради, Голову ради, Міжнародний Секретаріат, Національні делегації, Постійних національних Представників держав-членів, Робочі Комісії. Відповідно до статуту асоціації місією єврорегіону є покращення рівня життя населення даного регіону, збереження миру, сприяння добросусідським відносинам, забезпечення прозорості кордонів та ін. [5]. Характерними ознаками Карпатського єврорегіону є дорадчий характер прийнятих рішень, власний бюджет, можливість за визначених умов припинити членство в організації [4].

Законодавча база, яка слугує підставою для транскордонного співробітництва, поділяється на законодавство ЄС і України. До головних законодавчих актів ЄС відносяться: Європейська рамкова конвенція про транскордонне співробітництво між територіальними общинами та органами влади, 3 додаткових протоколи до неї, Європейська хартія прикордонних і транскордонних регіонів та ін. Основними українськими законодавчими актами є Закон України “Про транскордонне співробітництво”, а також Державні програми розвитку транскордонного співробітництва.

Порівнюючи законодавство ЄС та України, пов’язане із транскордонним співробітництвом, потрібно підкреслити, що законодавчі акти ЄС є більш досконалі, охоплюють ширше коло питань та слугують основою для створення і вдосконалення відповідного законодавства української сторони. Законодавча база України є відносно новою складовою, звідси впливає її недостатня розвиненість, неврахування всього спектру питань, і хоча транснаціональне законодавство постійно зазнає змін, що яскраво прослідковується на прикладі закону “Про транскордонне співробітництво” від 2004 р., зміни до якого були внесені в 2010 і 2012 рр., його якісного покращення не відбулося [3].

Важливим елементом є Державні програми з розвитку транскордонного співробітництва 2007-2010 рр. і 2011-2015 рр. У них закріплені мета співробітництва, шляхи і способи розв’язання проблем, виокремлені завдання і напрямки розвитку співробітництва. Позитивною тенденцією є те, що якщо у програмі 2007-2010 рр.

більше уваги приділялося заходам, які були спрямовані на розробку нормативно-правових актів, які б регулювали відносини, розбудову, оснащення новою технікою пунктів пропуску через державний кордон, розвиток інфраструктури та ін., що свідчить про бажання встановлення якісних добросусідських відносин [1], то вже у програмі 2011-2015 рр. більше уваги приділяється на поглиблення вже існуючих відносин, а також ряд заходів пов'язані із природоохоронною діяльністю [2].

Отже, Карпатський євро регіон – це цілісна структура, яка є проявом транскордонного співробітництва. Євро регіон охоплює територію 5 держав, має розвинену інституційну структуру та законодавчу основу для функціонування. До позитивних наслідків двадцятилітнього існування асоціації можна віднести покращення і налагодження тісніших зв'язків між прикордонними територіями, розвиток інфраструктури, фінансування спеціальними програмами ЄС програм, які розроблені для покращення євро регіону. Залишається також і низка негативних моментів: низький рівень фінансування і зацікавленості українського уряду в євро регіоні, повільна імплементація законодавства та ін.

Список використаних джерел та літератури:

1. Державна програма розвитку транскордонного співробітництва на 2007 – 2010 роки [Електронний ресурс] / Кабінет Міністрів України. – К., 2006. – 8 с. – Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=60690971>. – Назва з екрана.
2. Державна програма розвитку транскордонного співробітництва на 2011-2015 роки [Електронний ресурс] / Кабінет Міністрів України. – К., 2010. – 17 с. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1088-2010-%D0%BF>. – Назва з екрана.
3. Закон України “Про транскордонне співробітництво” [Електронний ресурс] / Верховна рада України. – К., 2004. – 9 с. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1861-15>. – Назва з екрана.
4. Мікула Н. Євро регіони: досвід та перспективи [Текст] : моногр. / Н. Мікула. – Л. : ІРД НАН України, 2003. – 222 с. – ISBN 966-02-2880-5.
5. Статут міжрегіональної організації “Карпатський євро регіон” [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://euroregionkarpaty.com.ua/karpaty/2010-03-20-22-56-53/2010-03-21-01-00-05.html>. – Назва з екрана.